

Eindelijke een stadsbouwmeester in Gent

In het najaar 2016 kwam Gent onder andere in de media met de commissie Optima, een aantal hoorzittingen die op vraag van burgemeester Termont werden georganiseerd.

Op donderdag 22 september kwam de commissie samen (van 19 uur t/m 1 uur!) met als gasten Jeroen Piqueur (Optima), Paul Gheysens (eigenaar Ghelamco) en de architecten Marc Dubois en John Bontinck. Het verslag van deze commissie sui generis is beschikbaar, de interpellaties en de antwoorden werden uitgetikt en zijn raadpleegbaar.

Een paar interessante toelichtingen bij die bijeenkomst van 22 september. De gestelde vragen van de commissieleden en de antwoorden van Piqueur en de waren weinig relevant. Het ging telkens over MIPIM in Cannes, de aanwezigheid op een boot en een factuur die Termont niet kon verklaren. Toen de commissie aan Gheysens vroeg waar hij Termont voor de eerste keer ontmoette gaf hij lanoniek het antwoord "Op Waregem Koerse", dus geen boot in Cannes. Deze West-Vlaamse industrieel maakte ook duidelijk dat zijn medewerkers in feite grotendeels het project van het voetbalstadion van het bureau Bontinck aanpasten en optimaliseerden: "Wij hebben de beleving veranderd, de afwerking veranderd, ...wij hebben natuurlijk die gevel, maar oké, we zijn daar zo in gespecialiseerd, dat gaat over constructie"(pagina 104). Op de vraag van Veli Yüksel waarom hij met het bureau Bontinck werkte was zijn antwoord glashelder "zij hadden reeds een bouwvergunning". Het eerste ontwerp voor het "Arteveldestadion" met als investeerder de Optima bank zag er compleet anders uit. Toen Gheysens in het verhaal kwam werd het ontwerp ingrijpend aangepast (p.s. Gheysens: 'wij doen dat allemaal intern. Wij maken ook alle tekeningen') maar bleef de bouwvergunning geldig. Ik vraag mij af welke particulier het gedaan zou krijgen om een ontwerp zo drastisch te laten aanpassen en toch de bouwvergunning te behouden.

Tijdens de hoorzitting van de OPTIMA commissie benadrukte ik in mijn inleiding dat sinds de Vlaamse Bouwmeester (op dat moment bOb Van Reeth) in 2003 is gestart met de Open Oproep, de stad Gent in de periode van 15 jaar maar 11 maal beroep heeft gedaan op deze formule. Het OCMW van Gent is compleet afwezig. Daarmee wilde ik niet zeggen dat er vanuit de stad geen wedstrijden werden georganiseerd en dat er geen interessante initiatieven tot stand kwamen. Tijdens het debat vermeldde ik de 'hoekprojecten' in Ledeberg.

In mijn interventie stelde ik dat het niet gaat om "bouwvergunningen" maar ook om "weigeringen". Daarbij vermeldde ik dat in het Bontinck boek, uitgegeven in eigen beheer, de persoon van het bedrijf BESIX aangeeft dat hij voor de voormalige CIAC site een bouwvergunning kreeg op 52 dagen, wat hij als een record omschreef. Nadien kreeg ik via het dagblad De Tijd het antwoord van de stad Gent, dat het normaal 50 dagen is in plaats van 52 dagen. Wat wel een realiteit is, de eigenaar van de nieuwe CIAC garage kreeg pas na negen maanden een bouwvergunning.

Tot slot vermeldde ik : "Maar het belangrijkste is, volgens mijn dat er meer controle binnen de stadsdiensten moet zijn. Ik stel me nog altijd de vraag, en daarmee wil ik afronden, waarom er in Gent nog altijd geen stadsbouwmeester is. ..Maar... ja, goed, een stadsbouwmeester die los staat van de administratie gelijk in Antwerpen, en gelijk in Brussel, zelfs nu in Charleroi, dat het iemand is die buiten de administratie zit, maar die eigenlijk over de schouders kan kijken" (pagina 109) . Op deze bedenking reageerde zowel Termont als zijn advocaat Devers dat de aangelegenheid van stadsbouwmeester niets te maken heeft met het opzet van de Optima commissie (pagina 113). De heftige reactie van beide heren was opmerkelijk omdat volgens hen dit niets te maken heeft met de band tussen beleid en spelers uit de privé sector.

Tijdens mijn toelichting benadrukte ik dat in de ons omringende landen voor dergelijke grote infrastructuur projecten een wedstrijdformule de gebruikelijke procedure is. Voor het nieuw voetbalstadion in Gent kwam er een combinatie van AAGent plus het autonoom Stadsontwikkelingsbedrijf met de Optima bank (pagina 86). Het project werd onderhands gegeven aan een bureau dat in het verleden reeds verschillende grove blunders heeft nagelaten, zoals de voormalige RTT toren en het complex aan het Zuid. Men mag toch de vraag stellen met welk project dit bureau van vader op zoon de Artevelde stad op de architectuurkaart van ons land werd gezet. Er zijn in Gent veel meer bureaus die veel betere referenties kunnen voorleggen.

Het belangrijkste wat ik poneerde tijdens deze hoorzitting was het belang van een stadsbouwmeester en dit wilden Termont en Balthazar liefst niet horen. Het eindverslag van de Commissie bevat een aantal vaststellingen en aanbevelingen. Wat betreft het architectuurbeleid staat onder punt 5 te lezen: "De ambitie uit het actuele Bestuursakkoord om een stadsbouwmeester aan te stellen dient onverwijld te worden uitgevoerd. Ten laatste in januari 2017 legt het College aan de gemeenteraad een traject met timing voor".

In *De Standaard* van 13 januari staat te lezen: "Gent / Gezocht: visionaire stadsbouwmeester". Door de commissie Optima en mijn inbreng is dit dossier eindelijk in een stroomversnelling gekomen. Schepen Balthazar die

het bestuursakkoord in 2014 ondertekende wachtte drie jaar om de belofte waar te maken en in de loop van 2016 verklaarde hij dat het initiatief er niet zal komen omwille van financiële redenen. Het is ook mogelijk dat schepen Balthazar wel een bouwmeester wilde maar binnen zijn eigen partij tegenwerking kreeg, wat de heftige reactie van de burgemeester laat vermoeden. Uiteindelijk moet Balthazar zijn belofte nakomen en hopelijk vindt men een geschikte persoon voor dit belangrijk ambt. Wie het wordt weten wij dit najaar. Hij (of zij) zal wel moeten leven met de idee dat zijn komst niet "van harte" is, dat er een groot wantrouwen is ten aanzien van iemand waar men minder vat op heeft. Het artikel van *De Morgen* van 14 januari "Gezocht in Gent: Bouwmeester" begint met de vaststelling "waslijst aan vereisten maakt invullen van vacature allesbehalve eenvoudig". Kandidaten vinden voor deze jobaanbieding die beantwoorden aan de gestelde eisen is zeker geen gemakkelijk klus, wat ook Kristiaan Borret, bouwmeester Brussel, beaamde in het artikel.

Een belangrijk raad die ik de toekomstige bouwmeester kan meegeven: het gaat niet om enkel bouwvergunningen maar om weigeringen die vaak gebeuren op basis van "te subjectieve" argumenten. In het verleden heeft Gent stadsbouwmeesters gehad met klasse en inzicht, zoals Louis Roelandt, Adolphe Pauli en Karel (Charles) Van Rysselberghe. Hopelijk kiest Gent een persoon die kan bijdragen aan een architectonische cultuur.

Op zondag 19 FEBRUARI 2017 om 10.30 UUR komt **Leo Van Broeck**, Vlaams Bouwmeester naar Gent en geeft hij een lezing in de Minardschouwburg, Walpoortstraat 15. Zijn lezing heeft als onderwerp: "LAND-USE EN KWALITATIEVE, STEDELIJKE VERDICHTING".

Marc Dubois 15 januari 2017

Architect, journalist VVJ